Türk Dili ve Edebiyatı Sınıf-11

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU METİN İNCELEMESİ (SES)

SES

Bizi Beyşehir'den Konya'ya götüren kamyon, Barsakderesi dedikleri bir boğazda sakatlandı. Şoför ve muavini motor kapaklarını açtılar. Oturdukları minderi kaldırıp onun altından çıkardıkları bir sürü alet ve edevatı ortaya döktüler. Ondan sonra saatlerce süren bir tamir başladı. (...)

Sabahattin Ali

OLAY ÖRGÜSÜ

▶ Yazar ve arkadaşının da içinde bulunduğu kamyonun bozulması.

▶ Yazar ile arkadaşının ve yolculardan bazılarının kamyonun tamir edilmesini beklemeleri

▶ Yol amelelerinin bulunduğu yerden saz ve halk şarkısı sesinin gelmesi ve bunun yolcularca dinlenmesi

▶ Yazar ve arkadaşının halk şarkısı söyleyen Sivaslı Ali'nin sesini çok beğenmeleri ve yazarın arkadaşının onun elinden tutmaya karar vermesi

▶ Sivaslı Ali'nin yazarın arkadaşının aracılığıyla Ankara'ya getirtilip opera sınavına katılmasının sağlanması

▶ Sivaslı Ali'nin sınavda başarısız olması

▶ Sivaslı Ali'nin geldiği yere, önceki yaşamına dönmesi.

ZAMAN: Akşam saatleri, sınav günü, sabah

MEKÂN: Barsakdere mevkisinde asfalt yol, Ankara

KİŞİLER: Yazar, yazarın arkadaşı, Sivaslı Ali, yolcular, şoför, muavin, sınavı yapan müzisyenler, sarışın çocuk

KONU: Yol işçiliği yapan sesi güzel birinin müzisyenlik sınavına girmesi

TEMA: İnsanın yaşamını şekillendiren içinde yaşadığı çevredir.

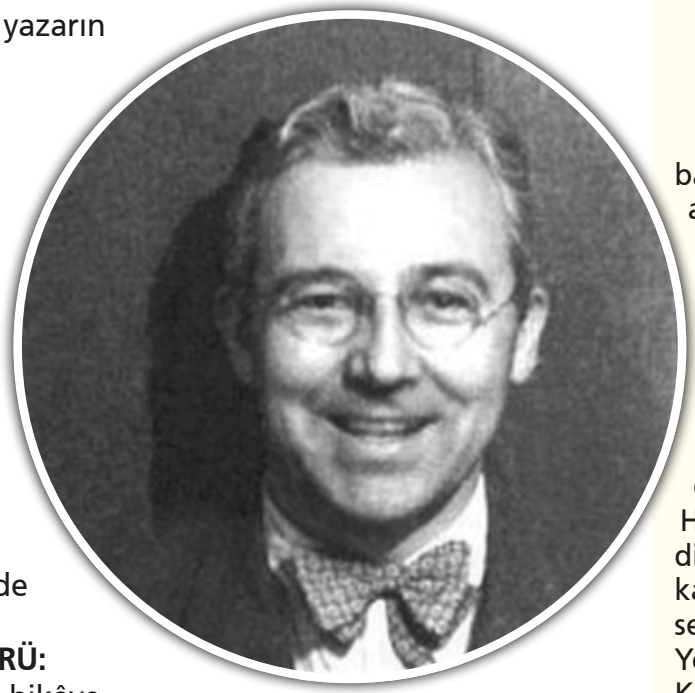
HİKÂYENİN TÜRÜ: Maupassant tarzı hikâye

DİL VE ANLATIM ÖZELLİKLERİ: Öyküleyici ve betimleyici anlatım kullanılmıştır. Dili açık, anlaşılır ve sadedir. Kahraman anlatıcı ve kahraman anlatıcının bakış açısıyla oluşturulmuştur.

Sabahattin Ali (1907-1948)

Gümülcine'de doğdu. Bir subay olan babasının görev gereği sık sık yer değiştirmesinden dolayı farklı şehirlerde bulundu. Balıkesir Öğretmen Okulunda, daha sonra İstanbul İlköğretmen Okulunda öğrenim gördü. Bir süre ilkokul öğretmenliği yaptıktan sonra 1928'de devletçe Almanya'ya gönderildi. Yurda döndükten sonra çeşitli illerde Almanca öğretmenliği yaptı, Devlet Konservatuvarında çalıştı.

Sabahattin Ali;

Cumhuriyet Dönemi'nin başlarında toplumcu gerçekçi anlayışla hikâye, roman ve şiir türünde eserler verdi. Olay hikâyesi geleneğini kendine özgü, farklı bir tarzla sürdürdü. Cumhuriyet'in ilk yıllarında edebiyatta görülen köye ve köylü yaşamına ve sorunlarına yöneliş, Sabahattin Ali'nin eserlerinde önemli bir yer tuttu. Yazar; yakından tanıdığı köy ve kasaba insanlarının mizacını, yaşayışını, sorunlarını eserlerinde konu edindi. Hikâye ve romanlarında halk dilini ve folklor ögelerini başarıyla kaynaştırarak canlı, akıcı bir üslup sergiledi. Değirmen, Kağnı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk (hikaye); Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Kürk Mantolu Madonna (roman); Dağlar ve Rüzgâr (şiir) yazarın başlıca eserleridir.

Cumhuriyet Dönemi'nin başlarında toplumcu gerçekçi anlayışla hikâye, roman ve şiir türünde eserler verdi. Olay hikâyesi geleneğini kendine özgü, farklı bir tarzla sürdürdü. Cumhuriyet'in ilk yıllarında edebiyatta görülen köye ve köylü yaşamına ve sorunlarına yöneliş, Sabahattin Ali'nin eserlerinde önemli bir yer tuttu. Yazar; yakından tanıdığı köy ve kasaba insanlarının mizacını, yaşayışını, sorunlarını eserlerinde konu edindi. Hikâye ve romanlarında halk dilini ve folklor ögelerini başarıyla kaynaştırarak canlı, akıcı bir üslup sergiledi. Değirmen, Kağnı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk (hikaye); Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Kürk Mantolu Madonna (roman); Dağlar ve Rüzgâr (şiir) yazarın başlıca eserleridir.

Sorular

Soru 1

Cumhuriyet Dönemi'nin başlarında toplumcu gerçekçi anlayışla hikâye, roman ve şiir türünde eserler verdi. Olay hikâyesi geleneğini kendine özgü, farklı bir tarzla sürdürdü. Cumhuriyet'in ilk yıllarında edebiyatta görülen köye ve köylü yaşamına ve sorunlarına yöneliş, sanatçının eserlerinde önemli bir yer tuttu. Hikâye ve romanlarında halk dilini ve folklor ögelerini başarıyla kaynaştırarak canlı, akıcı bir üslup sergiledi. Değirmen, Kağnı, Ses, Yeni Dünya, Sırça Köşk (hikâye); Kuyucaklı Yusuf, İçimizdeki Şeytan, Kürk Mantolu Madonna (roman); Dağlar ve Rüzgâr (şiir) yazarın başlıca eserleridir.

Bu parçada aşağıdaki yazarlardan hangisi hakkında bilgi verilmektedir?

A) Sait Faik Abasıyanık
B) Refik Halit Karay
C) Reşat Nuri Güntekin
D) Sabahattin Ali
E) Ömer Seyfettin

Cevap: D

Soru 2

Aşağıdaki parçaların hangisi ilahi bakış açısıyla kaleme alınmıştır?

A) İçimde yıllardan beri duymadığım bir heyecan var. Size bu mektubu atacağım. Biz kırk sene evvel de böyle mektup atardık.

B) Küçük Hasan bir şeyler mırıldandı. Sonra güğümünü alarak istasyon duvarının kar tutmayan bir kenarına çömeldi. Kar, adamakıllı serpiştirmeye başlamıştı.

C) Kesik kesik öksürmeye başladı. Çatlak elleriyle gözlerini silerek dizlerinin üstüne yuvarlandı. Kalktı fakat beş altı adım sonra tekrar düştü.

D) Abim sabahları okula gidiyor, öğlenden sonra da babamın yanına uğrayıp akşama birlikte dönüyorlardı eve. Babamla abim gittikten sonra komşu kadınlar geliyorlardı bazen.

E) Hayvan sesleri daha yakınlaşmış, yolun ilerisinde, karların arasında, birtakım karaltılar belirip tekrar kaybolmaya başlamıştı. Dizlerinin artık kendisini taşıyamayacağını hissetti.

Cevap: E

Soru 3

– Allah Allah! Taş nasıl yanar acep?

Çavuş, şaşkınlığını anlamıştı.

– Ne o, dedi. Kömür görmedin mi hiç?

– İlk defa görüyom çavuşum, nasıl yanar bu?

– Yanar, öyle yanar ki pelit odununun beş katı sıcaklık verir.

– Vay canına! Nereden çıkar bu taşlar?

– Bizde yoktur. Uzaklardan gelir.

– Abov! Nasıl gelir?

– Gemiyle getirirler. Çok da pahalı ha. Avuç dolusu para yer bu kara oğlan.

– Niye odun yakmıyoz?

– Odunla yürür mü ulen koca gemi? Sizin evin ocağı mı sandındı?

Bu parçanın üslup özellikleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Diyalog tekniğinden yararlanılmıştır.

B) Ağız özelliklerine yer verilmiştir.

C) Kişileştirme vardır.

D) Anlatım hâkim bakış açısıyla yapılmıştır.

E) Betimleyici anlatıma başvurulmuştur.

Cevap: E